

Analýza výkonnosti srovnatelných správních obvodů obcí s rozšířenou působností v jednotlivých oblastech s využitím benchmarkingu

ORP Litoměřice

Zpracovatel:
Odborný tým Projektů

Tento výstup byl financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu
Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.

*Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních
obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001)*

Úvod

Benchmarking představuje jednu z klíčových aktivit projektu Podpory meziobecní spolupráce. Výsledky benchmarkingu přináší důležitá východiska pro tvorbu strategií území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (dále jen SO ORP) a měly by být zohledněny v debatách o dalším rozvoji území ve vztahu k vybraným veřejným službám v oblastech školství, odpadového hospodářství a sociálních služeb.

Využití benchmarkingu je **spojené s analýzou dat** reprezentujících posuzované SO ORP. Shromážděná data pro vybrané indikátory nenesou bez provedení analýzy žádnou informační hodnotu.

Základem analýzy je uspořádání dat do logických celků a do souvislostí s tou oblastí, kterou chceme za pomoci benchmarkingu řešit. Dalším předpokladem analýzy je porovnávat porovnatelná data (např. srovnatelné SO ORP). Cílem vyhodnocování dat je pak **určení rozdílů (mezer) mezi vlastní výkonností a výkonností ostatních SO ORP**. Způsob vyhodnocení těchto rozdílů je již v rukou posuzovatele (analytika) - hodnoty dat za naše a další srovnatelná SO ORP lze např. uspořádat do tabulky, znázornit prostřednictvím grafu, nebo v neposlední řadě využít statistického zpracování dat). Tedy podstatou je určení:

- jaké hodnoty dosáhla v daném indikátoru nejlepší organizace,
- jaké hodnoty dosáhla v daném indikátoru naše organizace,
- jaký je rozdíl mezi těmito hodnotami ukazatelů.

Vedle toho lze data porovnávat s průměrnou hodnotou daného ukazatele v kraji nebo několika srovnatelných SO ORP. Průměrná hodnota bývá nejčastěji vyjádřena aritmetickým průměrem nebo tzv. mediánem (prostřední hodnota uspořádané číselné řady).

1. Základní charakteristika správního obvodu a metodika analýzy

SO ORP Litoměřice se nachází ve východní části Ústeckého kraje. Tvoří tak 1 z 16ti správních obvodů (dále jen SO) tohoto kraje a jeho stručná charakteristika je dána následujícími údaji:

- do SO spadá celkem 40 obcí (z tohoto hlediska je po SO ORP Louny 2. největší v kraji);
- rozlohou ca 470 km² se jedná o 4. největší obvod;
- v dotčeném území žije celkem 59.341 obyvatel, z toho 24.316 žije v jádrovém městě.

Tabulka 1: Komparace vybraných SO ORP v Ústeckém kraji

Území SO ORP	Počet obcí	Počet obyvatel SO ORP	Počet obyvatel jádrové obce	Rozloha ORP v km ²
Litoměřice	40	59 341	24 316	471
Děčín	23	119 716	93 747	405
Lovosice	34	78 588	50 289	554
Louny	41	43 683	18 575	473
Roudnice n. Labem	32	27 702	8 742	262
Ústí nad Labem	33	32 275	13 005	300
Průměr za kraj	22	51 673	30 459	333

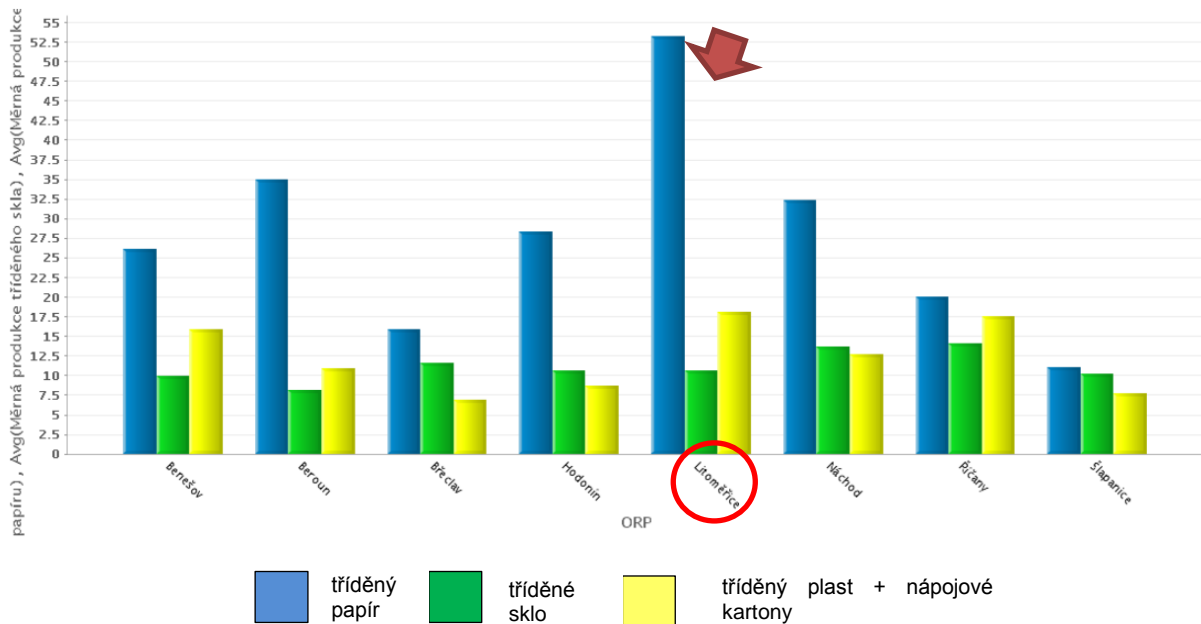
Pro benchmarkingové srovnání a formulování podstatných závěrů jsou důležité zejména hodnoty ukazatelů, které se výrazně odlišují od ostatních porovnávaných subjektů, tj. SO ORP. Proto bylo pro vzájemné srovnání použito více kritérií, aby byly zjištěny a vyzdvíženy významné diference v relevantních oblastech. Benchmarkingové srovnání bylo tedy provedeno:

- jednak v porovnání s ostatními SO ORP Ústeckého kraje a dále pak
- ve srovnání s podobně velkými SO – měřeno počtem obyvatel v intervalu 56.000 až 64.000 obyvatel (celkem 7 srovnatelných SO ORP: Benešov, Beroun, Břeclav, Hodonín, Náchod, Říčany, Šlapanice).

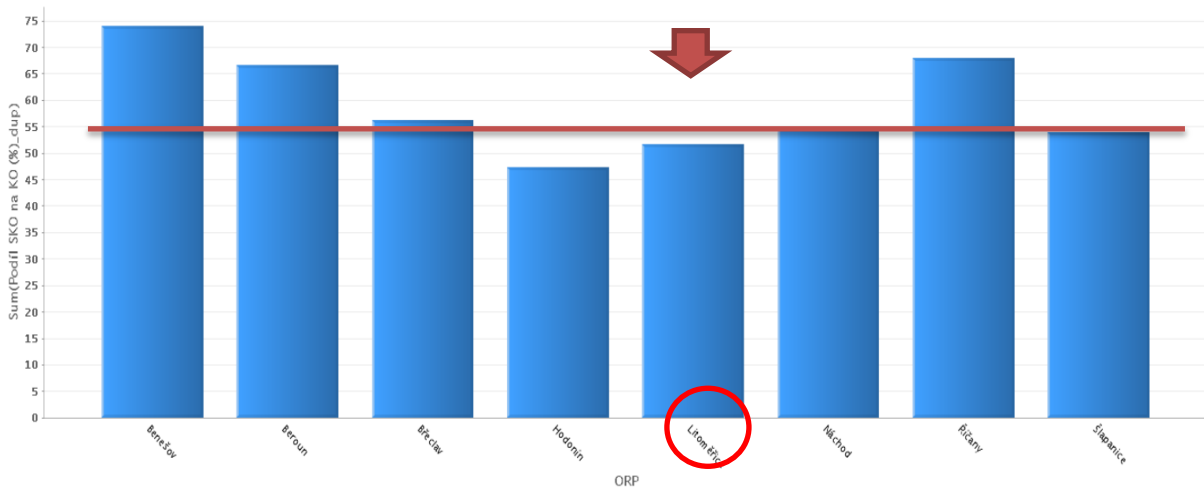
2. Odpadové hospodářství

V oblasti odpadového hospodářství je z hlediska benchmarkingu pro SO ORP Litoměřice významné porovnání **celkové měrné produkce tříděného odpadu**. Ve skupině srovnávaných SO ORP (dle kritéria počtu obyvatel obvodu) bylo v litoměřickém obvodu vyprodukováno nejvíce tříděného papíru (53 t/1.000 obyv.) a tříděného plastu včetně nápojových kartonů (18 t/1.000 obyv.). V produkci tříděného skla je SO ORP Litoměřice na 4. místě (10,6 t/1.000 obyv.). V součtu to však znamená, že celková produkce tříděného odpadu je na vysoké úrovni a tvoří nezanedbatelný podíl na celkové měrné produkci komunálního odpadu (KO; ca 420 t/1.000 obyv., 2. nejvyšší hodnota ve srovnávané skupině), čímž se také snižuje podíl smíšeného komunálního odpadu (SKO) na KO, který činí ca 52% (2. nejnižší údaj). Viz obrázky č. 1 a 2.

Obrázek 1: Měrná produkce tříděného papíru, tříděného skla, tříděného plastu + nápojových kartónů vybraných SO ORP (kritérium: počet obyvatel SO ORP 56.000 – 64.000; v t/1.000 obyv.)

Obrázek 2: Podíl SKO na KO vybraných SO ORP (kritérium: počet obyvatel SO ORP 56.000 – 64.000; v %)

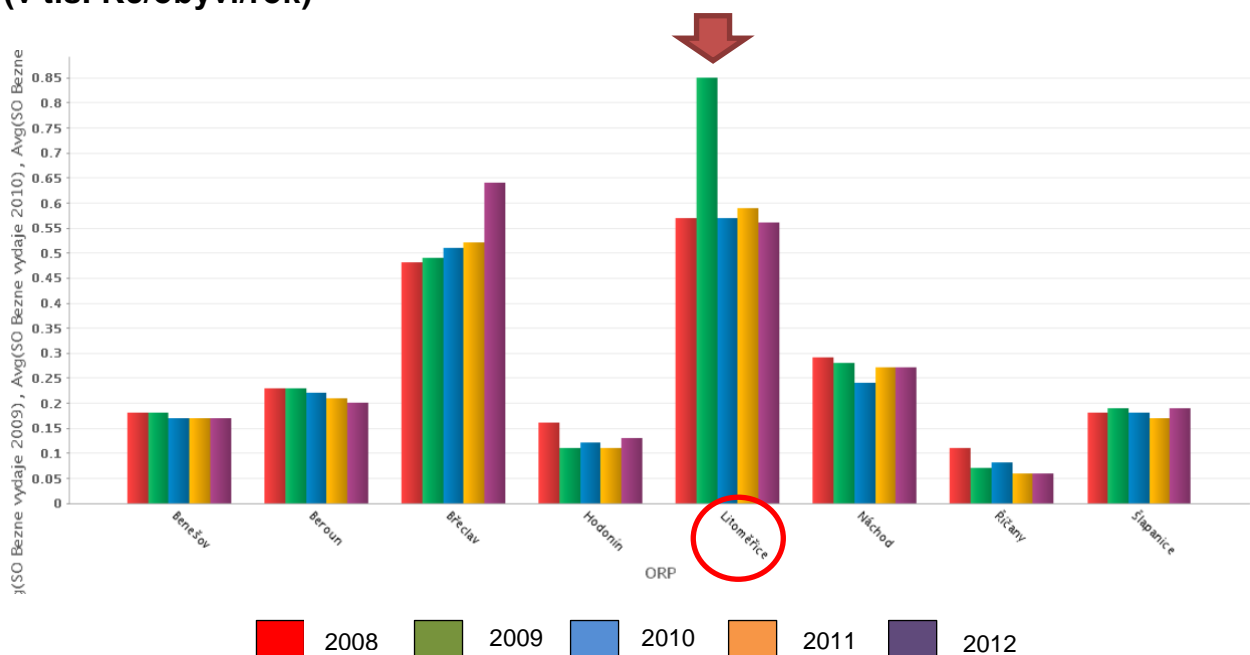
Obdobných výsledků bylo dosaženo i při výběru jiného srovnávacího kritéria, kdy byly vybrány SO ORP Ústeckého kraje. I mezi těmito obvody dosahuje SO ORP Litoměřice nejvyšší úrovně tříděného odpadu a má nižší podíl SKO na KO.

Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001)

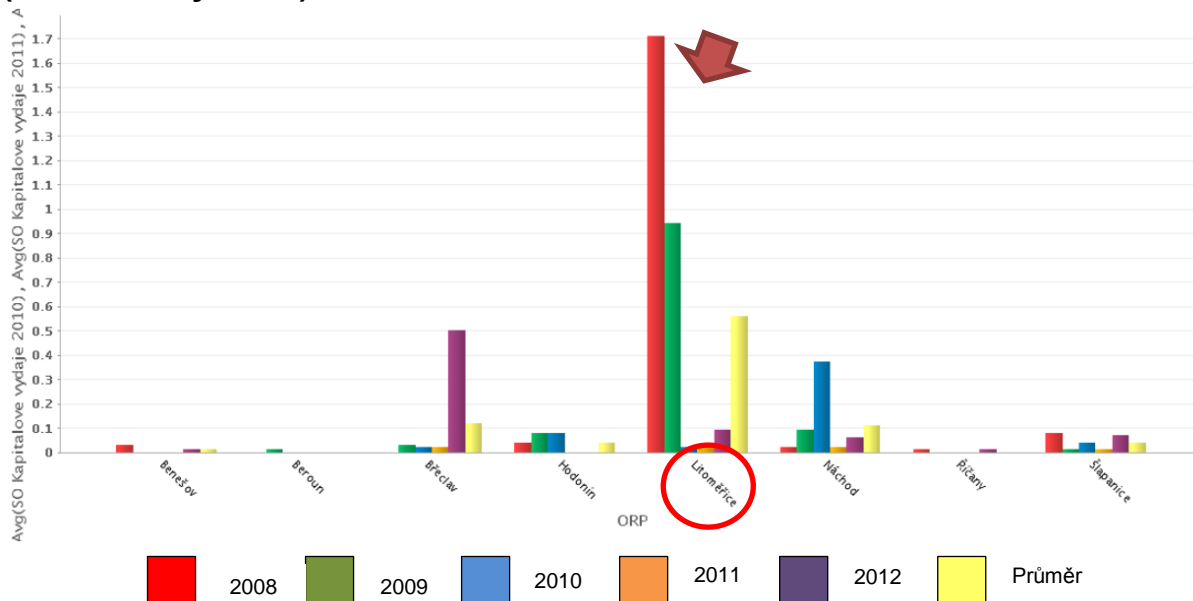
3. Sociální služby

Z pohledu sociálních služeb je třeba vyzdvihnout především srovnání **běžných a kapitálových výdajů** a také **kapacitu zařízení sociálních služeb**. V obou případech výdajů na sociální služby, tedy jak těch, které jsou spojeny s každodenním provozem, tak těch, které vypovídají o investičních akcích, zaujímá SO ORP Litoměřice mezi srovnávanými obvody (dle kritéria počtu obyvatel obvodu) přední příčku. To dokládají i obr. č. 3 a 4. Průměrná úroveň běžných nákladů na obyvatele dosahovala mezi lety 2008 až 2012 výše 0,63 tis. Kč/obyv./rok, průměrná úroveň kapitálových výdajů za stejné období 0,56 tis. Kč/obyv./rok (zde se hodnoty za jednotlivé roky silně odlišují, nejvýznamnější investiční akce byly uskutečněny v letech 2008-9). Pro doplnění je ještě na místě poznamenat, že nejvyšších běžných i kapitálových výdajů bylo litoměřickým obvodem dosaženo i v rámci celého Ústeckého kraje.

Obrázek 3: Běžné výdaje obcí ve vybraných SO ORP (kritérium: počet obyvatel SO ORP 56.000 – 64.000) na sociální služby v období 2008 – 2012 (v tis. Kč/obyv./rok)

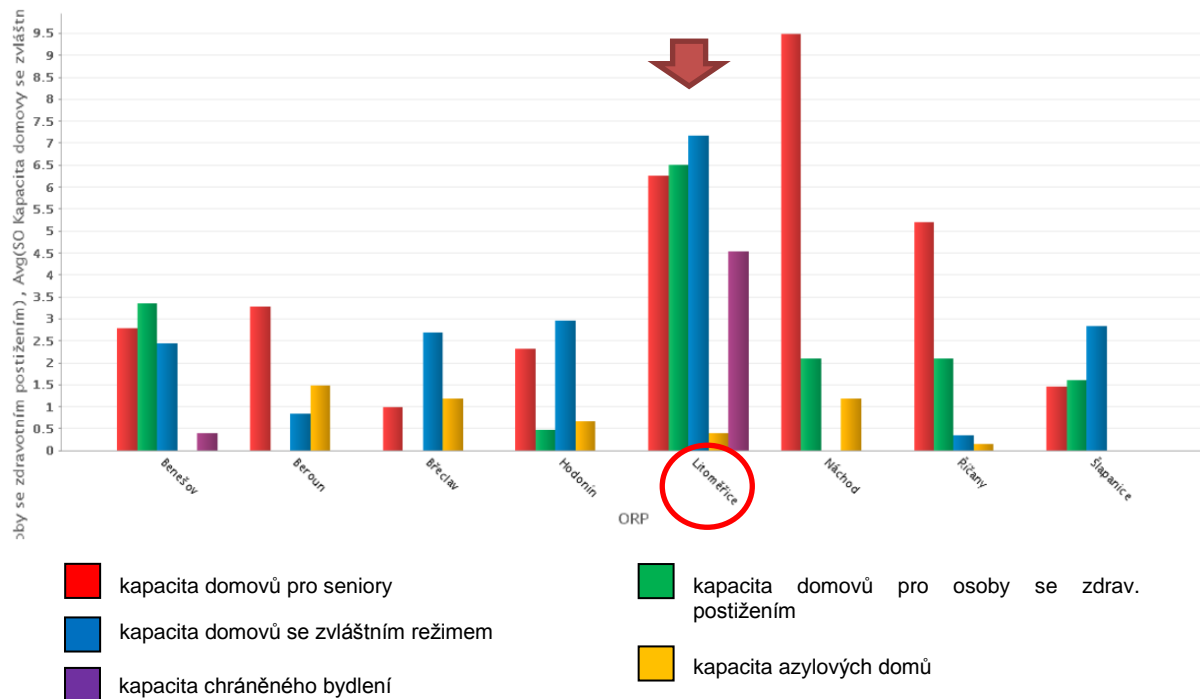
Obrázek 4: Kapitálové výdaje obcí ve vybraných SO ORP (kritérium: počet obyvatel SO ORP 56.000 – 64.000) na sociální služby v období 2008 – 2012 (v tis. Kč/obyv./rok)

Úroveň výdajů se následně odráží i v kapacitách zařízení sociálních služeb. Jako jeden z mála obvodů má SO ORP Litoměřice evidovány všechny typy zařízení a až na jeden případ i s relativně vysokou kapacitou:

- kapacita domovů pro seniory 6,25 na 1.000/ obyv.;
- kapacita domovů pro osoby se zdravotním postižením 6,49 na 1.000/ obyv.;
- kapacita domovů se zvláštním režimem 7,15 na 1.000/ obyv.;
- kapacita azylových domů 0,39 na 1.000/ obyv.;
- kapacita chráněného bydlení 4,52 na 1.000/ obyv.

Obrázek 5: Kapacita v jednotlivých zařízeních sociálních služeb ve vybraných SO ORP (kritérium: počet obyvatel SO ORP 56.000 – 64.000) na 1.000 obyvatel

4. Závěrečné shrnutí

SO ORP Litoměřice	
základní charakteristika	v Ústeckém kraji je správní obvod ORP Litoměřice: <ul style="list-style-type: none"> rozlohou 4. největší z hlediska počtu obcí 2. největší
odpadové hospodářství	<ul style="list-style-type: none"> vysoká produkce tříděného odpadu nižší podíl SKO na KO
sociální služby	<ul style="list-style-type: none"> přítomnost všech typů zařízení sociálních služeb relativně vysoká kapacita těchto zařízení

Použité zdroje: Ministerstvo financí ČR
Český statistický úřad

Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001)